

FIȘA DISCIPLINEI***Genetica comportamentului uman***

Anul universitar 2025/2026

1. Date despre program

1.1. Instituția de învățământ superior	Universitatea Babeș-Bolyai, Cluj-Napoca
1.2. Facultatea	Facultatea de Psihologie și Științe ale Educației
1.3. Departamentul	Departamentul de Psihologie Aplicată
1.4. Domeniul de studii	Psihologie
1.5. Ciclu de studii	Licență
1.6. Programul de studii / Calificarea	Psihologie – în limba maghiară Psihologie /Psiholog, Cod calificare: L060080010
1.7. Forma de învățământ	Cu frecvență

2. Date despre disciplină

2.1. Denumirea disciplinei		Genetica comportamentului uman				Codul disciplinei		PLM1207			
2.2. Titularul activităților de curs			Conf . Dr. Kiss Szidónia								
2.3. Titularul activităților de seminar			Conf . Dr. Kiss Szidónia								
2.4. Anul de studiu		1	2.5. Semestrul		2	2.6. Tipul de evaluare		E	2.7. Regimul disciplinei		DS

3. Timpul total estimat (ore pe semestru al activităților didactice)

3.1. Număr de ore pe săptămână	4	din care: 3.2. curs	2	3.3. seminar/ laborator/ proiect	2
3.4. Total ore din planul de învățământ	56	din care: 3.5. curs	28	3.6 seminar/laborator	28
Distribuția fondului de timp pentru studiul individual (SI) și activități de autoinstruire (AI)					ore
Studiul după manual, suport de curs, bibliografie și notițe (AI)					30
Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate și pe teren					28
Pregătire seminare/ laboratoare/ proiecte, teme, referate, portofolii și eseuri					9
Tutoriat (consiliere profesională)					
Examinări					2
Alte activități					
3.7. Total ore studiu individual (SI) și activități de autoinstruire (AI)				69	
3.8. Total ore pe semestru				125	
3.9. Numărul de credite				5	

4. Precondiții (acolo unde este cazul)

4.1. de curriculum	
4.2. de competențe	

5. Condiții (acolo unde este cazul)

5.1. de desfășurare a cursului	PC/laptop, internet
5.2. de desfășurare a seminarului/ laboratorului	PC/laptop, internet

6.1. Competențele specifice acumulate¹

¹ Se poate opta pentru competențe sau pentru rezultatele învățării, respectiv pentru ambele. În cazul în care se alege o singură variantă, se va șterge tabelul aferent celeilalte opțiuni, iar opțiunea păstrată va fi numerotată cu 6.

Competențe profesionale/esențiale	(Cfct1) Operarea cu concepte fundamentale domeniului psihologiei, în vederea (RAI) identificării nevoilor, clarificării contractului/sarcinilor și stabilirii obiectivelor în cadrul relației psiholog-client, sub supervizare (clienții pot fi indivizi, grupuri sau organizații, comunități sau societăți, în diverse contexte/situații)
Competențe transversale	(CF6) Dezvoltarea unei sensibilități privitoare la diferențele individuale și culturale, prin (RAI) identificarea, recunoașterea și respectarea diversității, a propriilor valori, credințe și experiențe și impactul acestora asupra comportamentului profesional față de clienți / comunitate, precum și prin angajarea în acțiuni / comunicarea eficientă cu toate formele de diversitate în rândul clienților, colegilor și altor persoane, sub supervizare.

6.2. Rezultatele învățării

Cunoștințe	Studentul cunoaște: Cfct1 b) identifică pertinent principalele caracteristici asociate sănătății mentale și bunăstării psihologice funcționării și dezvoltării normotipice și atipice, precum și condițiile lor prealabile, în cadrul interacțiunii cu beneficiarii serviciilor psihologice
Aptitudini	Studentul este capabil să ... CF6 a) adoptă perspective multiple în interpretarea dinamicii de personalitate. b) identifică diferențele individuale prin aplicarea adecvată a teoriilor despre personalitate în cadrul practicii profesionale, sub supervizare.
Responsabilități și autonomie	Studentul are capacitatea de a lucra independent pentru CF6 a) indică disponibilitatea de a explora experiențe, valori și cunoștințe noi, care sunt proprii unor identități personale și sociale diferite.

7. Obiectivele disciplinei (reieșind din grila competențelor acumulate)

7.1 Obiectivul general al disciplinei	- Cunoașterea, înțelegerea conceptelor, teoriilor și metodelor de bază ale domeniului și ale ariei de specializare; utilizarea lor adecvată în comunicarea profesională - Utilizarea cunoștințelor de bază pentru explicarea și interpretarea unor variate tipuri de concepte, situații, procese, proiecte etc. asociate domeniului
7.2 Obiectivele specifice	- Utilizarea adecvată în comunicarea profesională a conceptelor, teoriilor și metodelor de bază specifice psihologiei și neuroștiințelor în și a geneticii comportamentului uman în special - Explicarea și interpretarea fenomenelor comportamentale, utilizând adecvat concepte și teorii de bază din domeniu - Descrierea caracteristicilor de bază ale geneticii umane, a principalelor paradigme și orientări metodologice - Evaluarea calității informațiilor și a ierarhizarea conceptelor utilizate, în funcție de sferă, extensiune și definiție, dar și în funcție de necesitățile contextului - Explicarea și interpretarea faptelor și teoriilor utilizând cunoștințe de bază din domeniu, precum și observații și informații obținute în mod propriu - Analiza comparativă a principalelor abordări teoretice din genetica comportamentului uman.

8. Conținuturi

8.1 Curs	Metode de predare	Observații
1.Introducere. Scurt istoric. Noțiuni de bază	Prelegere	
2.Expresia genelor. Interacțiuni genice. Epigenetica	Expunere	
3.Noțiuni de citogenetică.Mitoza	Prelegere, prezentare powerpoint	
4.Mutații	Prezentare powerpoint	
5.Transmiterea autosomal dominantă. Codominanța, dominanța incompletă	Prezentare powerpoint	
6.Transmiterea autosomal recesivă. Consangvinizarea. Ereditatea X-linkată	Prezentare powerpoint	
7.Ereditatea Y-linkată.Ereditatea poligenică, etiologie poligenică	Prezentare powerpoint	
8.Sindromul Down. Sindromul Turner. Polisomii X	Prezentare powerpoint	
9.Sindromul Klinefelter. Intersexualitatea, homosexualitatea, transsexualitatea	Prezentare powerpoint	
10.Sindromul X-fragil. Sindromul Rett. Sindromul Williams	Prezentare powerpoint	
11.Sindromul Angelman și Prader-Willi. Enzimopatii	Prezentare powerpoint	
12.Autismul.Transmiterea ereditară ADHD. Transmiterea ereditară a bolilor neurologice	Prezentare powerpoint	
13.Bazele biologice ale bolilor neuropsihiatrice infantile	Prelegere, prezentare powerpoint	
14.Transmiterea ereditară a dislexiei și a disgrafiei	Prelegere, prezentare powerpoint	
Bibliografie • Czeizel E. (2001). A gének titkai. Paginarium Kiadó, Budapest • Kiss Sz. (2008). Genetikai kérdések a gyógypedagógiában. Presa Universitară Cluj • Lopez-Ibor, J.J., Gaebel, W., Maj.,Sartorius, N. (2002). Psychiatry as a Neuroscience. John Wiley & Sons Ltd. • Milunsky, A. (2003). Sorsdöntő génjeink. Galenus Kiadó, Budapest • Panskepp, J.C. (2003). Textbook of biological Psychiatry. John Wiley & Sons Ltd. • Papp Z. (1995). Klinikai genetika. Golden Book Kiadó, Budapest • Power, M. (2004). Mood disorders. A handbook of science and practice. John Wiley & Sons Ltd. • Ridley, M. (2002). Génjeink. Akkord Kiadó, Budapest • Stefan, M., Travis, M., Murray, R.M. (2002). An Atlas of Schizophrenia. The Parthenon Publishing Group • Weaver, R.F., Hedrick, P.W. (2000). Genetika. Panem Kiadó, Budapest		
8.2 Seminar / laborator	Metode de predare	Observații
1.Relția genotip - fenotip	Sinteza cunoștințelor	
2.Transcripția, translația	Sinteza cunoștințelor	
3.Structura și funcția cromosomilor	Clarificare conceptuală	
4.Factori mutageni	Sinteza cunoștințelor	
5.Aneuploidii	Test pentru evaluarea cunoștințelor	
6.Boli genetice	Sinteza cunoștințelor	
7.Etiologia multifactorială	Sinteza cunoștințelor	
8.Sindromul Down	Test pentru evaluarea cunoștințelor	
9. Sindromul Rett. Sindromul Williams	Sinteza cunoștințelor	
10. Enzimopatii	Sinteza cunoștințelor	
11. Bolile neurologice ereditare	Sinteza cunoștințelor	
12. Genetică psihiatrică	Test pentru evaluarea cunoștințelor	
13. Tulburări de limbaj	Sinteza cunoștințelor	
14.Tulburări de învățare	Sinteza cunoștințelor	
Bibliografie • Kiss Sz. (2001). Az értelmi képességek és a tehetség kialakulása a törzsfejlődés és az egyedfejlődés során – genetikai aspektusok. EPSZ, II/3, 87-97		

- Kiss Sz. (2002). A Down-szindróma genetikai természete. EPSZ, III/2, 225-233
- Kiss Sz. (2003). Az autizmus neurobiológiai és genetikai háttere. EPSZ, IV/3, 271-287
- Kiss Sz. (2004). Humángenetika. Erdélyi Tankönyvtanács, Kolozsvár
- Milunsky, A. (2003). Sorsdöntő génjeink. Galenus Kiadó, Budapest

9. Coroborarea conținuturilor disciplinei cu așteptările reprezentanților comunității epistemice, asociațiilor profesionale și angajatori reprezentativi din domeniul aferent programului

- Temele de curs și seminar propuse sunt subiecte de actualitate în cercetarea fundamentală și aplicativă din domeniul specializării, iar abordarea lor în cadrul acestei discipline se bazează pe rezultatele recente din literatura de specialitate. De asemenea, tematica disciplinei acoperă conceptele majore relevante pentru aplicațiile cerute pe piața muncii și pentru standardele comunității profesionale.

10. Evaluare

Tip activitate	10.1 Criterii de evaluare	10.2 Metode de evaluare	10.3 Pondere din nota finală
10.4 Curs	Examen	Examen scris	70%
10.5 Seminar/laborator	Participare activă		10%
	Întocmirea unei lucrări științifice	Prezentarea lucrării	20%

10.6 Standard minim de performanță

• Cerința de prezență la curs:

În cazul unui curs, seminar sau ore practice (laborator, practică, proiect etc.), numărul maxim de absențe (motivate sau nemotivate) nu poate depăși 15% din numărul total de ore. Nerespectarea cerințelor de prezență la curs va duce la excluderea studentului cu frecvență din examen (vezi regulamentul de creditare). Nota de trecere obținută la examenul semestrial (4,50). Dacă studentul nu obține nota de trecere (4,50) la examenul semestrial, examenul va fi considerat respins chiar dacă au fost îndeplinite cerințele specificate la punctul 10.5.

• Depunerea și prezentarea lucrării/lucrărilor de seminar:

Lucrarea/lucrările de seminar sunt obligatorii, sunt excluzive și reprezintă o condiție prealabilă pentru înscrierea la examen. Doar lucrările depuse/prezentate la timp pot primi punctaj maxim. În perioada de grație (3 zile după termenul limită), lucrarea depusă este încă acceptabilă cu o deducere de puncte (1 deducere de punct pe zi). Dacă lucrările depuse după perioada de grație obțin o notă de trecere, acestea vor valora 0 puncte în nota finală, dar studentul va avea dreptul să participe la examen. Temele obligatorii de la jumătatea semestrului pot fi completate în perioada de examene sau în perioada de examene suplimentare, dar nu contează pentru nota finală, ci doar dau studentului dreptul de a participa la examen.

• Calculul notei, componența notei:

Notele parțiale primite pentru temele de seminar se contorizează în nota finală fără rotunjire, cu două zecimale. Nota finală se calculează ca medie ponderată a notelor parțiale, care se rotunjește în jurnal (rotunjire în jos sub pragul de 0,5).

Studentii care aplică pentru o sesiune deschisă, un examen suplimentar sau o creștere a notei trebuie să îndeplinească toate cerințele pentru materii (prezență, note parțiale, teme, proiecte etc.). Nota obținută la activitățile de seminar și examenele parțiale este valabilă numai în anul universitar dat și nu poate fi transferată în anul universitar următor.

Compoziția notei finale calculate în perioada de examene și în perioada de examene suplimentare este aceeași.

• Recunoașterea competențelor și a creditelor:

Recunoașterea creditelor dobândite se realizează în conformitate cu regulamentul BBTE. Recunoașterea notei trebuie solicitată la secretariat în prima săptămână a semestrului universitar.

• Criterii etice:

Coeziune la examene atrage excluderea studentului din universitate, în conformitate cu regulamentul de credite, prin decizia Rectorului BBTE, la propunerea Consiliului Facultății, a cărei bază este o plângere scrisă depusă de cadrul didactic examinator. Aceasta se aplică tuturor elementelor incluse în calculul notei finale (examene semestriale sau suplimentare, teme de seminar semestrial, proiecte).

În cazul depunerii unor lucrări semestriale plagiate, copiate sau identice, studentul (toate părțile implicate) va primi nota 1. Colaborarea, copierea sau copierea în timpul examenului va duce la excluderea imediată din examen, cu nota 1.

• Contestație privind nota la examen:

Contestația privind nota la examen se poate face în scris, printr-o cerere depusă la secretariat, în care studentul își justifică contestația, făcând referire la grila de corectură. Contestația este posibilă în termen de 48 de ore de la înscrierea notelor în jurnalul de evidență (interfața academicinfo). Nota finală va fi nota obținută în timpul contestației.

11. Etichete ODD (Obiective de Dezvoltare Durabilă / Sustainable Development Goals)²

	Eticheta generală pentru Dezvoltare durabilă
--	--

Data completării:
15.04.2025

Semnătura titularului de curs

Conf.dr. Kiss Szidónia

Semnătura titularului de seminar

Conf.dr. Kiss Szidónia

Data avizării în departament:
25.04.2025

Semnătura directorului de departament

Conf.dr. Kotta Ibolya

² Păstrați doar etichetele care, în conformitate cu [Procedura de aplicare a etichetelor ODD în procesul academic](#), se potrivesc disciplinei și ștergeți-le pe celelalte, inclusiv eticheta generală pentru *Dezvoltare durabilă* - dacă nu se aplică. Dacă nicio etichetă nu descrie disciplina, ștergeți-le pe toate și scrieți "*Nu se aplică*".